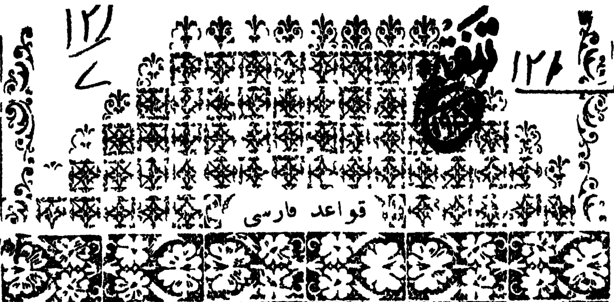
قواعد فارسی

(الحاج احمد خلوصی والحاج مصطفی درویش)
(وشرکاسی صحافیهٔ عثمانیه شرکتی)

ش کتمزك بدایت تشکلدنبرو کتب و رسائل عربیه و ترکیه
ن مصحح واهون فیئاتله نشر اولندیغی کبی له الحمد
ل اوچیوزاون اوج سنه سی دخی (قواعد فارسی)
م کتابك تصحیحنه اهتماماله طبعنه موفق اولنوب بیوك
.. یتوسی حکاکار آرقه زقاغنده (۲ و ٤) نومرولی مغازه
ب شعبه لرندن برنجی شعبه سی ازمیرده کاغدجیلر
.. بکلرلی زاده حافظ احمد طلعت افندینك (١٦) نمرولی
.. نده و اوچنجی شعبه سی قونیه ده صوفی زاده الحاج
.. ضا افندینك دکاننده و دردنجی شعبه سی طربزونده
ه بازارنده کائن صحاف موسی افندینك دکاننده
ز بنده احسانیه جاده سنده قره قاش زاده ابراهیم
.. افندینك دکاننده کرك و مصارفات نقلیه سی ضم
.. نابول فیئاتنه صاتلقده در وسلانیکده دخی
.. ل چارشوسنده مصطفی صدقی افندینك دکاننده
صاتلقده در

(.. نظارت جلیله سنك ١٣٣٥ نومرو ٨ رجب)
(١٣١٠ تاریخلو رخصتیله صحافیهٔ عثمانیه)
(شرکتنك مطبعه سنده طبع اولنمشدر)

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی علمنا قواعد اللغات الفارسیة * والصلاة والسلام علی سیدنا محمد خیر البریة * وعلی آله واصحابه ذوی النفوس الزکیة * بعد از حمد خدا ودرود رسول کبریا * بو عبد فقیر وحقیر معترف عجز وتقصیر محب عالمان وعاملان خاکپای زمرهٔ نقشبندیان السید حافظ محمد مراد ابن الشیخ الحاج عبدالحلیم عفا عنهما العفو الکریم دیرکه آستانهٔ علیه ده چهار شنبه بازارنده کائن مرحوم ومغفورله داماد زاده محمد مراد افندینک بنا واحیاسنه موفق اولدقلری خانقاه نقشبندیه ده شیخ اولوب حسب المقدور دواوین فارسیه وباخصوص حضرت مولانانک قدس سره مغز قرآن اولان مثنوی شریفی مذاکره سیله اوقات گذار اولدیغمز سببیله بالدفعات قواعد فارسیه یی حاوی اولان مفاتیح الدریه اسمیله مسمی رساله مذاکره اولنمش ایدی ولکن درون رساله ده حشو وزائده متعلق مسائل موجوده اولدیغندن ماعدا عبارهسندن

درود فارسیدر دعا دیمکدر دواوین دیوان جمعیدر ودیوان بوراده اشعار شعرایی جامع مجلد دفتردر مغز فارسیدر ایچ وبوراده تفسیر دیمکدر عربیده لب دیرلر مفاتیح الدریة قواعد فارسیه یی حاوی عربی العباره بر کتابك اسمیدر

مراد ایلدیکی معنی عسرت ایله استخراج اولنوب وا بلدن
مبتدیلره تعلمی امور عسیره دن اولمغین بناء علی هذا تشنه
دلان آب زلال زبان فارسی اولان مبتدیانه آسان اولمق
ایچون لسان ترکی یه زوائدنی طرح ایله ترجمه اولندی
ایمدی مطالعه بیوران اخوان دیندن نیاز درویشانه مزدر
هرندکلو قصور وخطاسی وار ایسه عفو بیوره‌لو والله
المستعان وعلیه الاعتماد والتکلان ﴿ باب المصدر ﴾
لسان فارسیده مصدر شول اسمه دیرلرکه دال مفتوحه
ویاخود تاء مفتوحه‌دن صکره آخرنده نون ساکنه اوله
واول دال وتانک ماقبللری ساکن اوله (کردن وباختن)
کبی وبوتعریف ایله معرف اولان مصدر ایکی قسمدر برینه
دالی وبرینه تائی تسمیه اولنور (ودخی مصدر دالی بش نوع
اوزرینه درزیرا دالک ماقبلی (یارنو) کلمه‌سنده مجموع
اولان حرفدن بری اولور وغیری حرف اولماز بوصورتده
مصدر دالینک بش نوعه انحصاری لازم کلدی اکر (ستدن)
کلمه‌سیله سؤال وارد اولور ایسه‌که دالک ماقبلنده تاواردر
ستادن کلمه‌سنک کثرت استعمالنه بناء الفی حذف ایله تخفیف اولنمشدر
دیوجواب ویرلورشول دلیل ایله‌که ماضیسی ستاد درستد
دکلدر ماضیده الف اولسی مصدرده دخی الف اولسنی مقتضیدر
اما (آمدن وشدن وزدن وتمزدن) کلمه‌لوی داللرینک ماقبللرنده
حروف (یارنو) دن برحرف موجود دکلدر بونلر بووجهله
دکل بلکه وجوه ایله شاذلردر (اولکیسی) فعل ماضیلرنده

تشنه صوسی
واستکلو*آب
زلال طاتلو
صو*طرح
وتکلان عرید
اعتماد کبی
(باب المصدر
بیان مصدر
دالی*انحصار
طو پلنمق
دیمکدر
آمدن کلمك
شدن اولمق
و کیتمك
زدن اورمق
ضرب کبی
تمزدن ساکت
وخموش
اولمق دیمکدر
یارنویکی
دوست
دیمکدر

دالرینك ماقبللری ساکن اوله‌جق ایکن متحرك اولمشلردر
(ایکنجیسی) دالرینك ماقبللرنده (یارنو) حروفندن برحرف
اولمامسیدر(اوچنجیسی) شاذلقلری فسل مضارعلرنده‌درقریبا
تفصیلی کلسه کرکدر ان شاءالله تعالی(ودخی مصدر دالینك
نوع اولی که دالك ماقبلنده یاواردر یاربا عیـدر یعنی درت
حرفلیدر (دیدن) کبی یاخود خماسیدر (پریدن) کبی یاخود
سداسیدر (ارزیدن) کبی یاخود سباعیدر (پرستیدن کبی)
یاخود ثمانیدر (آرامیدن) کبی ایکنجی نوع که دالك ماقبلنده
واو واردر بودخی یاربا عیدر (بودن) کبی یاخماسیدر (ربودن)
کبی یاسداسیدر (فرمودن) کبی یاسباعیدر (آزمودن) کبی
اوچنجی نوع که دالك ماقبلنده الف واردربودخی یاربا عیدر
(دادن) کبی یاخماسیدر (ستادن) کبی یاسداسیدر (افتادن)
کبی یاسبا عیدر (فرستادن) کبی دردنجی نوع که دالك ماقبلنده
را اولاندربودخی یاربا عیدر (بردن) کبی یاخماسید(سپردن)
کبی یاسداسیدر (افسردن) کبی بشنجی نوع که دالك ماقبلنده
نون اولاندربودخی یاربا عیدر (کندن) کبی یاخماسیدر(راندن)
کبی یاسد اسید (آکندن) کبی یاسباعیدر (افشاندن) کبی
وبو امثله‌نك معنالری کرچه مفاتح الدریه‌ده بیان اولنمشدر
مبتدی‌یه تسهیل ایچون علی الترتیب بیان اولندی مثال اول که
(دیدن) درکه کورمك معناسنه (وپریدن) اوچمق (وارزیدن)
برشیئك بهالنمسی (وپرستیدن) طاپمق (وآرامیدن) دکلنمك
وراحت ایتمك (وبودن) اولمق (وربودن) قاپمق (وفرمودن)

بیورمق (وآزمودن) صنامق (وهادن) ویرمك (وستادن) آلمق (وافتادن) دوشمك (وفرستادن) كوندرمك (وبردن) ایلتمك (وسپردن) اصمارلمق (وافسردن) طوكمق (وكندن) قوپارمق (وراندن) سورمك (وآكندن) صقمق (وافشاندن) فتح ایله صاچمق معنالرینه كلورلر (ومصدرك قسم ثانیسی كه مصدر تائی تسمیه اولنور بودخی درت نوعه منحصردر زیرا تانك ماقبلی یاخاء معجمه یاسین مهمله یاشین معجمه یافا اولور بوحروف اربعه‌یی (خسشف) كلمه‌سی جمع ایدر وبوحروفدن ماعداتانك ماقبلی بشقه حرف اولماز بوصورتده درت نوعه انحصاری لازم كلدی (ایمدی مصدر تائی خائی یارباعیدر (پختن) كبی یاخماسیدر (باختن) كبی یاسداسیدر (كریختن) كبی یاسباعیدر (آموختن) كبی وبونوعده خانك ماقبلی حروف مددن برحرف اولور اما پختن كلمه‌سیله سؤال وارد اولدقده شاذدر دیوجواب ویریلور (ودخی تانك ماقبلنده سین اولان مصدر یارباعیدر (جستن) كبی یاخماسیدر (نوشتن) كبی یا سداسیدر (دانستن) كبی یاسباعیدر (آراستن) كبی وتانك ماقبلنده شین اولان نوع دخی یارباعیدر (كشتن) كبی یاخماسیدر (كذشتن) كبی یاسداسیدر (كذاشتن) كبی یاسباعیدر (انكاشتن) كبی وبرنوع دخی تانك ماقبلنده فا اولاندر بودخی یارباعیدر (رفتن) كبی یاخماسیدر (بافتن) كبی یاسداسیدر (فریفتن) كبی ومصدر تائیلك امثله‌سنك دخی معنالری بیان اولنسون اولا (پختن) پشمك معناسنه‌در (وباختن) اوینمق (وكریختن) قاچمق

كندن كاف عربیه در آكندن كاف عجمیدر

بیان مصدر تائی

كریختن كاف عجمیدر

مؤنث غائبه دخی بو صیغه ایله تعبیر اولنورو بو (کردند) صیغه‌سی تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه‌ده دخی استعمال اولنورو دخی بو (کرد) کلمه‌سیکه ماضی مفرد مذکر غائبدر مفرد مذکر مخاطب قلمق مراد ایدر ایسک آخرینه بر یاء خطاب الحاق ایدرسک واول یا ایچون ماقبلنده اولان دالی مکسور قلارسک (کردی) اولور ایشته بو صیغه‌یه فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب دیرلر و بو صیغه ایله ماضی مفرد مؤنث مخاطبه‌یی تعبیر ایدرسک و بو (کردی) کلمه‌سنی جمع مذکر مخاطب قلمق مراد ایدرسک آخرینه بر دال ساکنه الحاق ایدرسک (کردید) اولور بوکا جمع مذکر مخاطب دیرلر و جمع مؤنث مخاطبه صیغه‌سی دخی بونک ایله تعبیر اولنورو تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه دخی بو صیغه ایله تعبیر اولنور (و دخی مفرد مذکر صیغه‌سنی نفس متکلم وحده قلمق مراد ایدرسک آخرینه بر میم ساکنه علاوه ایدرسک و ماقبلنده اولان دالی اوج ساکن بر یره جمع اولماسون دیو مفتوح قلارسک بو صورتده (کردم) اولور ایشته بوکا ماضی معلوم نفس متکلم وحده تعبیر اولنور (و نفس متکلم مع الغیر قلمق مراد ایدر ایسک میم متکلمک ماقبلنده بر یاء ساکنه کتوررسین واول یا ایچون دالی مکسور قیلارسین (کردیم) اولور بو صیغه نفس متکلم مع الغیر صیغه‌سیدر (بو صورتده فعل ماضینک امثلهٔ مطرده‌سی آلتی صیغه‌یه منحصردر هکذا یتصرف(کرد کردند کردی کردید کردم کردیم) اما (کرد) کلمه‌سی فعل ماضی معلوم

مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه‌در وعربيده (نصر ونصرت) مقامندر (وكردند) كلمه‌سی فعل ماضی معلوم تثنيه مذكر غائب وجمع مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مؤنث غائبه‌در (نصرنصرا نصروا نصرتا نصرن) صيغه‌لرينك مقاملرينه قائمدر * اما (كردی) * فعل ماضی معلوم مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه‌در (نصرت ونصرت) مقامنه قائمدر * (وكرديد) فعل ماضی معلوم تثنيه مذكر مخاطب وجمع مذكر مخاطب وتثنيه مؤنث مخاطبه وجمع مؤنث مخاطبه‌در (نصرتما نصرتم) بنه (نصرتما نصرتن) مقاملرينه قائمدر (وكردن) فعل ماضی نفس متكلم وحده‌در (نصرت) مقامنده‌در (وكرديم) نفس متكلم مع الغيردر (نصرنا) مقامنه قائمدر (بوندنصكره معلوم اوله‌كه فعل ماضينك حالندن حكايه مراد ايدرايسك اولنه برلفظ (می) زياده ايدرسين (می‌دانست) اولور معناسی بيلدی ايدی ديمكدر (ودخی فعل ماضی‌يی نفی مراد ايدرايسك اولنه برنون مفتوحه ادخال ايدرسين (نكرد) كبی كچمش زمانده ايلمدی ديمكدر واكر ماضينك اولنده همزهٔ مقصوره ياخود ممدوده‌وارايسه يايه منقلب اولور (نيفروخت ونيامد) كبی وبوماضیٔ منفی‌يه جحد مطلق * تسميه اولنور واكرماضی مركب ايسه جزء ثانيسنه نونی داخل قلارسين (درنك نكرد دانش نياموخت) كبی وبو ماضی منفينك اولنه بر (هيچ) لفظی كلدكده جحد مستغرق اولور (هيچ نكردو هيچ نياموخت) كبی بوندن صكره معلوم

درنك آخرنده اولان كاف عجميدر دو كونوا كلمنك ديمكدر هيچ اصلا ديمكدر

اولەکە مثلا (کرد) ماضئ معلومدر مجهول قلمق مراد ایدر
ایسك اسم مفعولنی آلورسین کرده لفظیدر وآخرینه (شد)
کلمەسی کتوررسین (کرده شد) اولور (کرد) فعل ماضی
معلوم مفرد مذکر غائبدر (وکرده شد) انك مجهولیدر مثال آخر
(دانست) کە ماضئ معلومدر مجهولی دانسته شد اولور

ب المضارع

باب المضارع فعل مضارع مصدردن مشتقدر کیفیت اشتقاقی
شو وجهله اولورکە نون مصدری حذف اولنور اکر ماقبلنده
دال وار ایسه اسکان اولنور ودالك ماقبلی دخی مفتوح قلنور.
اکر نون مصدرینك ماقبلی تا ایسه داله قلب اولور واول دال
اسکان اولنوب ینه ماقبلی مفتوح قلور اما مصدر دالیدن
مشتق اولان فعل مضارع دالك ماقبلنده (یارنو) حرفلرندن برحرف
اولقدن خالی کلمز اکر (یا) اولور ایسه حذف اولنور (چریدن)
مصدرندن مشتق اولان چرد کبی نون مصدری حذف اولنوب
(چرید) قالدی دالك ماقبلنده اولان یایی حذف ایتدك ورایی
مفتوح قلدق چرد اولدی حیوان اوتلر معناسنەدر (اما آفریند
وچیند وبیند وکزیند) کلملری کە (آفریدن وچیدن ودیدن
وکزیدن) مصدرلرندن مشتقلردر مصدر نونی دالك اوزرینه
تقدیم ایله فعل مضارع قلنمشلردر شذ وذیلری ایله جواب
ویریلور بوجهتله شاذا واولدیغندن ماعدا (بیند) کلمەسنده
مصدرینك اولنده اولان دال دخی علی غیر القیاس یایه قلب
اولنمشدر (اما شنود) کلمەسی کە شنیدندن مشتقدر نون مصدری
حذف اولنوب یا واوه قلب اولنمشدر ینه شاذدر دیو جواب

ويريلور واكر دالك ماقبلنده (يا رنو) حرفلرندن الف اولور ايسه يا حذف اولنديغي كبي الف دخي حذف اولور مثلا (استد) كبي مصدري ايستادندر (اما كشايد) كلمه سي ايله سؤال وارد اولور ايسه كشودن مصدرندن مشتقدر كشادندن دكلدر ديو جواب ويريلور بو صورتده دالك ماقبلنده واو اولان قبيلندندر بونك بياني قريبا كلور واكر (كشادن) دن مشتق اولور ايسه شاذدر ديو جواب ويريلور زيرا كشد كلملي ايكن (كشايد) كلدي ياخود قياس اوزره كلمه سنه مانع واردر زيرا (كشتن) مصدرندن مأخود اولان فعل مضارعه التباس لازم كلور (اما ده.) كلمه سي (دادن) دن مشتقدر ديرايسك يندشاددر ديو جواب ويريلور (امادهيدن) كلمه سندن مشتق ايسه دالك ماقبلنده يا حذف اولنان قبيلندندر بو صورتده قياسه موافقدر (امازايد) كلمه سي (رادن) دن مشتق ايسه مضارعده يا زياده اولمله شاذدر واكر (زايدن) دن مشتق ايسه يني يا ني حذف ايله مضارع اولمشدر بو صورتده شاذ دكلدر (واكر فعل مضارعك دالك ماقبلنده (يارنو) حرفلرندن واو اولور ايسه حذف اولنوب بدلنه الف ويا حرفلري عوض ويريلور مثلا (آزمايد) كبي كه (آزمودن) دن مأخوذدر نون مصدري حذف اولندقده واو دخي حذف اولنوب يرينه برالف ويا عوض ويرلك ايله (آزمايد) اولمشدر تجربه معناسنه در (اما بودن) دن مشتق اولان بود كلمه سي شاذدر ديو جواب ويريلور وبعضيلر بيان ايتديلر كه بر نهج قاعده الف ويا عوض ويرلسه (بايد) اولور

عوض
عربيدر بدل
ديمكدر نهج
عربيدر
طريق ديمكدر

كشودن
مشهور
اولان كافك
فارسي
اولمسيدر

بوصورتده (بايستن) دن مشتق اولان (بايد) كلمه سنه التباس لازم كلور التباسى دفع ايچون (بودن) مصدرينك مضارعى (بود) اولمغه سبب بودر ديديلر (واكردالك ماقبلنده(يارنو) حرفلرندن راءساكنه(وياخودنون ساكنه اولورايسه رايى ونونى مفتوح قلارسك فعل مضارع اولورلو (پرورد وراند) كبى پروردن وراندن مصدرلرندن مشتقلردر ودخى فتح بابايله (برد) مضارعى كبى ضم ايله (بردن) مصدرندن مشتقدرنون مصدر حذف اولنوب ورا دخى مفتوح قلنوب (برد) اولدى اما اولندهاولان بانك مفتوح اولماسنك سببى (بريدن) دن مشتق اولان فعل مضارعده التباس لازم كلسون ايچوندر اما (مردن) دن مشتق اولان (ميرد) كلمه سى شاذدر ديو جواب ويريلور ودخى (كردن) دن مأخوذ اولان (كند) ينه بويله در (اماآودن) دن مشتق اولان آوردقياس اوزره جاريدر چوق كره واوى حذف ايله ارد ديرلر (امازند وآيدوشود) كه زدن و آمدن وشدن مصدرلرندن مشتقلردر بونلر دخى شاذدرلو ديو جواب ويريلور * تمت المشتقات من المصدر الدالى * (اما) مصدر تائيدن فعل مضارع اشتقاقنك طريقى اولا نون مصدرى حذف اولنوب ماقبلنده اولان تا داله قلب اولنوب فعل مضارعك آخرى البته دال اولوروا اول دال ياأصلى درو ياخود تادن مقلوبه در مثلا (كند) كلمه سنده اولان دال اصليدر زيرا (كردن) دن مشتقدرو (داند) كلمه سندهاولان دال تادن مقلوبه در زيرا (دانستن) دن مشتقدر وبودال مقلوبه نك ماقبلى

(خسشف) کلمه‌سنده اولان حروفدن بری اولور واکر دال مقلوبه‌نك ماقبلنده خا اولور ایسه اول خاء مضارع قلنده زایه تبدیل اولنور (آموزد) کبی مصدری (آموختن) درو (پزد) کبی مصدری (پختن) در وبو پزد کلمه‌سنده تخفیف ایچون بانك ضمه‌سی فتحه‌یه تبدیل اولندی اما (شناسدو فروشدو کسلد) مضارعلری که (شناختن و فروختن و کسیختن) مصدرلرندن مشتقلردر بونلرده اولان خالر زایه تبدیل اولنماغله شاذلردر دیو جواب ویریلور و بونلرك معنالری اکلر وصتار وقیرر دیمکدر واکر دال مقلوبه‌نك ماقبلنده سین مهمله اولور ایسه اول سین حذف اولنور (داند) کبی که (دانستن) دن مشتقدر یاخود هایه تبدیل اولنور (خواستن) دن مشتق اولان (خواهد) کبی یاخود یایه تبدیل اولنور (پیراید) کبی (پیراستن) دن مشتقدر (ودخی اوچ کلمه واردر که بری (جوید جستن) دن بری (شوید شستن) دن وبری (روید رستن) دن بونلرده اولان سین یایه تبدیل اولندقدنصکره یانك ماقبلی مضموم اولدیغندن ضمه اشباع اولنوب واو حاصل اولمشدر زیرا یانك ماقبلی مضموم اولمز بونلرك معنالری (جوید) استر و (روید) بترو (شوید) یقر دیمکدر اما (بندد) کلمه‌سی اکر (بستن) دن مشتق ایسه شاذدر اکر (بندیدن) مشتق ایسه دالك ماقبلنده اولان یایی حذف ایله مضارع اولمشدر بو صورتده مصدر دالیدن مشتق اولوب یایی حذف ایله مضارع قلنمشدر شاذ اولماز ومعناسی بغلار دیمکدر اما (پیوندد) مضارعی که (پیوستن)

خسشف معناسی بوقدر کسیختن کاف عجمیدر

اشباع شعبه لندرمك شعبه دال بوداق دیمکدر

دن و (نشیند نشستن) دن و (نویسد نوشتن) دن و (خیزد خاستن) دن بو درت فعل مضارع که بونلرده اولان شین نه یایه و نه هایه تبدیل اولنوب و نه حذف اولور قاعده یه مخالف اولدقلری اجلدن شاذلردر دیو جواب ویریلور * بونلرك معناسی (بیوندد) متصل اولور و (نشیند) اوطورر و (نویسد) یازار و (خیزد) قالقار دیمکدر (واکر ذال معلوبه نك ماقبلی شین معجمه اولور ایسه رایه تبدیل اولور (انبارد) کبی که (انباشتن) دن مشتقدر (واغارد) کبی که (اغشتن) دن مشتقدر و بو اغارد کلمه سنده غین دن صکره بر الف زیاده اولمسی بر قاعده یه مبنی دکلدر بلکه فصحای اعجامدن بویله استماع اولنمشدر اما (کردد) کلمه سی (کشتن) دن مشتق ایسه شاذدر زیرا قیاس اولان شینی رایه تبدیل ایله کرد کلمك ایدی واکر (کردن) دن مشتق ایسه دالك ماقبلنده اولان یایی حذف ایله مضارع اولمشدر بو صورتده مصدر دالیدن مشتقدر و معناسی دونر دیمکدر بویله اولنجه شاذ اولماز (اما کاف عربیه نك ضمی ایله (کشتن) دن مشتق اولان کشد کلمه سی که اولدرر معناسنه در و (نویسد) کلمه سی که (نوشتن) دن و (سریشد) که سریشتن دن مشتقدر بونلر دخی شاذلردر و اکر دال معلوبه نك ماقبلی فا اولور ایسه باء موحده یه تبدیل اولنور (تابد) کبی که (تافتن) دن مشتقدر و فایی ابقا دخی جائزدر (تافد) کبی و (شکافد و شکفد) کبی بونلر (یافتن و شکافتن و شکفتن) مصدرندن مشتقلردر معنالری طوقور و یازار و آچیلور دیمکدر و دخی شکفد کلمه سنده کافك ضمه سنی اشباع ایله واو

کردد کاف عجمیدر
شکفتن کافی عجمیدر
شکافتن کافی عربیدر

حاصل اولوب شکوفد دخی دیرلو (اما کوید) که کفتن دن سویلمك
معناسنه و (رود) فتح را ایله رفتن دن کتمك معناسنه و (خفد)
خانك ضمی ایله خفتن دن اویومق معناسنه و (کیرد) کرفتن
دن طوتمق معناسنه در بودرت فعل مضارع دخی شاذ درلو
معلوم اوله که فعل مضارع اوزرینه با داخل اولور ایسه زمان
استقباله تخصیص ایدر (بداند) کبی معناسی که جکده بیلور دیمکدر
واکر (می) لفظی داخل اولور ایسه زمان حاله تخصیص
ایدر (می داند) کبی شمدی بیلور دیمکدرواکر بادن ومی دن
عاری اولور ایسه زمان حاله و استقباله دلالت ایدر (داند) کبی
شمدی و که جکده بیلور دیمکدر وبو داخل اولان بامصدره
داخل اولان با کبی اوقور (بوندنصکره معلوم اوله که فعل
مضارعك امثلهٔ مطردهسی فعل ماضیك امثلهٔ مطردهسی کبی
التی صیغه یه منحصردر (کند کنند کنی کنید کنم کنیم) اولا (کند)
فعل مضارع معلوم مفرد مذکر غائبه در و مفرد مؤنث غائبه در
اکر جمع مذکر غائب قلمق مراد ایدر ایسك دالك ماقبلنه برنون
زیاده ایدرسك (کنند) اولور وبو صیغه تثنیه مذکر غائب
وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مؤنث غائبه یه دخی تعبیر اولنور
واکر (کند) کلمهسنی مضارع مفرد مذکر مخاطب قلمق مراد
ایدر ایدایسك دالی حذف ایدوب یرینه بریاء خطاب کتورر سك
(کنی) اولور ومفرد مؤنث مخاطبه یه دخی وصیغه تعبیر
اولنور واکر بو کنی کلمهسنی جمع مذکر مخاطب قلمق مراد ایدر
ایسك آخرینه بردال ساکنه الحاق ایدرسین (کنید) اولور

بوصيغه تثنيه مذكر مخاطب وتثنيه مؤنث مخاطبه وجمع
مؤنث مخاطبه يه دخي تعبير اولنورواكر (كند) كلمه سني نفس
متكلم وحده قلمق مراد ايدايسك آخرندن دالي حذف ايدوب
برميم ساكنه الحاق ايدرسن (كنم) اولور وميمك ماقبلنه
بريا زياده قيلرايسك نفس متكلم مع الغير اولور (كنيم) كبي
(ودخي معلوم اولهكه (كند) فعل مضارع معلوم مفرد
مذكر غائبدر مجهول قلمق مراد ايدرايسك اسم مفعولي اولان
(كرده) لفظنك آخرينه بر (شود) ضم ايدرسك (كرده شود
اولور بوكا فعل مضارع مجهول مفرد مذكر غائب تعبير ايدرلر

مجهول

تم بحث المضارع (نفي حال) شول برفعل مضارعدركه
اولنده (نمي) لفظي اوله مثلا (نمي كند) كبي شمديكي حالده
ايلمز معناسنه در وبونفي حالك اولنه بر (هر آينه) لفظي
كلدكده تأكيد نفي حال ديرلر (هر آينه كنـــد) كبي (نفي
استقبال) شول برفعل مضارعه ديرلركه اولنه برنون نافيهٔ
مفتوحه داخل اوله (نكند) كبي معناسي كله جك زمانده
ايلمزديمكدر بوصيغه نك اولنه هر آينه لفظي كلدكده تأكيد نفي
استقبال تعبير اولنور (هر آينه نكند) كبي البته كله جك زمانده
ايتمزديمكدر (امر غائب) شول برفعل مضارع صيغه سيدركه
بينلري قرينه ايله فرق اولنور يعني مقام مضارع معناسني اقتضا ايدر
ايسه مضارع معناسي ويرياور كلمه فعل مضارع اولور امر غائب
معناسني اقتضا ايدر ايسه معناى امر ويريلوب امر غائب اعتبار
اولنور مثلا (داند) كبي معناسي امر غائب اولديغي صورتده

مضارع نفي استقبال

بیلون دیمکدر فعل مضارع اولدیغی صورتده بیلور دیمکدر (ودخی مضارع دالنك ماقبلنه بر الف زیاده اولنور ایسه بنه امر غائب اولور (کناد) کبی معناسی ایلسون دیمك اولور لکن بویله امر غائب موقع دعاده مستعملدر (نهی غائب) امر غائبك صیغه سی اوزینه بر میم نافیه مفتوحه کتورملك ایله در (مداند ومکناد) کبی بیلسون ایلسون دیمکدر (امر حاضر) فعل مضارعك آخرنده اولان دالی حذف وماقبلنده اولان حرفی اسکان ایله اولور (کن ودان) کبی (فعل تعجب) شول بر کلمه درکه اولنه تعجبه موضوع اولان لفظ داخل اوله مثالی (نزهی دانست وجه عجب دانست وآیا کند وآیا دانسته) کبی (اسم فاعل) فعل مضارعك دالنك ماقبلنه بر نون کتورر ایسك ومضارع دالنی مفتوح قیلار ایسك واول فتحه یه علامت آخرینه بر هاء رسمیه کتورر ایسك اسم فاعل اولور (کننده ودهنده) کبی ایلیجی وویریجی دیمکدر (اسم مفعول) فعل ماضی صیغه سنك آخرینی مفتوح قیلمق ایله در واو فتحه یه علامت ینه بر هاء رسمیه یازیلور (کرده ودانسته) کبی (صفت مشبهه) امر حاضر صیغه سنك آخرینه بر الف الحاقیله در (کویا) کبی سویلیجی معناسنه در یاخود بر الف ونون ایله در (کویان وخندان) کبی کوی وخند کلمه لری امر حاضر لردر (اسم زمان) شول بر اسمه دیرلرکه اولنه هنکام لفظی کله (هنکام دانستن) کبی بیلمك زمانی دیمکدر (اسم مکان) شول بر اسمه دیرلرکه آخرینه (کاه وستان لفظی لاحق اوله (آرامکاه وکلستان) کبی راحت مکانی وکل

ولکن فقیر ظن ایدرم که بعض امرحا ضر الف ایله ونون ایله صفت مشبهه اولور یعنی هر امر حاضر کرك فقط الف وکرك الف ونون کتورر سك صفت مشبهه اولماز زیرا بیناد دینور بینان دیمز وخنداد دینور خنداد دیمزا

فعل تعجبك جزء ثانیسی اسم مشتق اولسون ده هر نه اولور

مكانى ديمكدر (اسم آلت) شول بر كلمه دركه كندويه آلت لفظى
مضاف اوله (آلت دانستن) كبى بيلمك آلتى ديمكدر (بناء مره)
شول مصدركه اوله كره معناسى افاده ايدر كلمه داخل اوله
(يكبار دانستن) كبى معناسى بر كره بيلمك ديمكدر (بناء نوع) شول
مصدر دركه اوله نوع معناسى افاد ايده جك كلمه داخل اوله
(ديكر كونه دانستن) كبى معناسى بر غيرى درلو بيلمك ديمكدر
(اسم تصغير) شول كلمه دركه آخرنده كاف عربيهٔ ساكنه اوله
(پسرك و دخترك) كبى ياخود جيم فارسيهٔ مفتوحه اوله (غلامچه
و ديوانچه) كبى و شول كلمه كه آخرنده هاء رسميه اوله كاف تصغير
الحاق اولنه جق وقتده هاء رسميه يايه ياخود كافه قلب اولنور
(بنديك و خواجكك) كبى (اسم منسوب) شول بر اسمدركه
آخرينه ياى نسبت كله (شيرازى) كبى ياخود ناك و مند و ور و بان
الحاق اولنه مثلا (خردناك و خردمند و هنرور و شتربان) كبى (اسم
تفضيل) شول بر كلمه دركه آخرنده زياده معناسنه اولان (تر) لفظى
موجود اوله (داننده تر و فاضل تر) كبى زياده عالم و زياده فاضل
ديمكدر * بو محله كلنجه امثلهٔ مختلفهٔ فارسيه نك احكام بيان اولندى
❁ الامثلة المختلفة ❁ كرد كند كنند كرده نكرد دهيچ نكرد د نمى
كند نكنند هر آيده نكنند كند مكند كن مكن همكام كردم كردن
كاه آلت كردن يكبار كردن ديكر كونه كردن كردنك كردنى كننده
ترزهى كردن ❁ باب حروف المعانى ❁ بو باب لغت فارسيه ده
معنايه وضع و تعيين اولنان حروف بياننده در اول حروفدن
بريسى (همزه) دركه تنبيه ايچوندر شو بيتده اولديغى كبى (أى

جرم را کر کنی ظلم و جور * کندلا جرم مر تورا جور دور)
معنای بیت ای ظالم آکاه اول وسکا تنبیه که صوجسز اولان
کمسنه یه بغیر حق ظلم و جفا ایدر ایسك اول مظلومك آهی سندن
آلمق ایچون سکا دخی فلك جور و جفا ایدر یعنی بی وجه کیمسه یی
رنجیده ایتمه ظالم بالادن سن دخی رنجیده اولورسن دیمکدر
(الف) ندا ایچوندر کلمه نك آخرینه کلدیکی وقتده خدایا و پادشا
ها کبی معناسی (یاالله و یاسلطان) دیمکدر (و دخی مرکبات
بیننده ایکی کلمه یی بری برینه مزج و کلمه واحده کبی قلمق ایچون
کلور (سراپا و دستادست و دوادو) و دخی بعض کره سؤالدن
فرق اولنسون ایچون جوابك آخرینه دخی بر الف زیاده ایدرلر
تشکیم کلستانده شیخ سعدی شیرازی قدس سره العالی بیورمشدر
(بدو کفتم که مشکی یا عبیری) (که از بوی دلاویز تومستم
(بکفتا من کل ناچیز بودم) (ولیکن مدتی با کل نشستم) (و دخی
باء مفتوحه الصاق ایچون کلور شو بیتده اولدیغی کبی *
عاشق که شد که یار بحالش نظر نکرد * ای خواجه درد نیست
وکرنه طبیب هست * معنای بیت (عاشق کیم اولدیکه معشوقی
اولان دلبرانك حالنه نظر و التفات ایتمدی البته ایتمسی محققدر ای
افندی سنده درد یوقدر یوقسه سکا معالج بر طبیب وار در علتك
یوق ایکن حالده طبیب یوقدر دیمه زیرا خلافدر والحاصل
درد اولدیغی وقتده اول درده علاج ایدر حکیم اولمامق محال
اولدیغی کبی بر کیمسه بر دلبره عاشق اوله و حب تام ایله محبت
ایلیه اول جانان نکاه والتفات ایتمیه بودخی محالدر (و دخی

مصاحبت ایچونده کلورشو مصراعده اولدیغی کبی (بهست
ونیست مرنجان ضمیررا) معناسی (دنیای دینیه‌نك وارینه
ویوغنه مصاحب اولدیغك حالده انجنمه امتعهٔ جهانك
وجودی وعدمی عندنده مساوی اولسون دیمکدر (ودخی
قسم ایچونده کلور (بخدای) کبی معناسی الله‌ه
یمین ایدرم دیمکدر (ودخی ظرفیت ایچونده کلورشو
مصراعده اولدیغی کبی (کس بدور نرکست طرفی نیست
ازعافیت) معناسی ای دلبر سنك کوزیکك دورنده
برکیمسه عافیتدن امید بغلمدی هرکس حیاتدن مأیوس
اولوب جانانك کوزل کوزلری بزی هلاك ایتمسی
مقرردر دیدیلر (ودخی تحسین لفظ ایچون کلورمثالی
(بدریادر منافع بیشمار رست) مصرا عنده اولدیغی کبی
تقدیری دردریا دیمکدر بوصورتده معنای ظرفیتدر
لفظندن منفهم اولورباز ائد وتحسین لفظ ایچون کلمش
اولور (ودخی حروف معانیدن بریسی تادروبوتا خطاب
ایچوندر (عمرت) کبی سنك عمرك دیمکدر جمعی عمرتان کلور
سزك عمرلریکز دیمکدر (ودخی شوکلمه‌که آخرنده
واوساکنه اوله خطاب کلدکده (ابروت وکیسوت)
دینور سنك قاشك وصاچك دیمکدرواوی فتح ایله دخی
اوقومق جائزدر وواو دنصکره بریاء مفتوحه ایله
(ابرویت وکیسویت) دخی دینور وشول کلمه‌که آخرنده
هاء رسمیه اوله تاء خطاب کتورمك مراد ایدرایسك

برهمزه ایله برابر (بنده ات وخواجه ات) دیرسین وبو همزه‌یه همزهٔ مجتلبه دیرلر (ودخی همزه‌یی وهای رسمیه‌یی حذف ایله (بندت وخواجت) دیمك جائز در * ودخی حروف معانیدن بریسی شین دروشینه ضمیر غائب متصلدر بونك حکمی تاء خطابك حکمی کبیدر مثالی (عمرش وابروش) وفتح واوایله (ابروش) ویا زیاده سیله (ابرویش وبنده ایش وبندیش) کبی (ودخی حروف معانیدن بریسی هادر لیاقت معناسنی افاده ایدر (شاهانه) کبی پادشاهلره لایق دیمکدر ومقدار ایچون دخی کلور (یك ساله) کبی برسنه مقداری دیمکدر (ودخی حروف معانیدن بریسی یادرکاه مصدر معناسنی افاده ایدر بوکا یاء مصدریه تعبیراولنور (سروری) کبی اولولق معناسنه دروکاه نسبت ایچون اولور (شیرازی) کبی شهرشیرازه منسوب دیمکدروکاه وحدت ایچون اولور (پادشاهی) کبی برپادشاه دیمکدر واکرفعل ماضینك آخرینه کلورایسه حال ماضیدن حکایه ایچوندر (دانستی) کبی معناسی بیلدی ایدی دیمکدروکاه خطاب ایچوکلور (مردمی) کبی سن آدمسین دیمکدر (ودخی معلوم اوله که عربیده واو حرف عطف اولدیغی کبی فارسیده دخی حرف عطفدر ولکن حرف عطف تلفظ اولنیوب ماقبلنده اولان ضمه ایله اکتفااولنور مثلا لغت شاهدی دیباجه سنك اول مصراعی کبی (بنام خالق وحی وتوانا) حی لفظی خالق اوزرینه معطوفدر توانا لفظی

خواجه‌ات سنك استاذك بنده‌ات سنك قولك دیمکدر

توانا کوجلوا وقوتلو دیمکدر عربیده قادر وقدیر کبی

حى اوزرنه معطوفدر معطوف عليه مضموم اوقنوب حرف عطفلر تلفظ اولنماز واكر معطوف عليهك آخرى حرف مد اولورسه اول زمان حرف عطف ضمه ايله تلفظ اولنور مثالى (پارساورندوصوفى وظريف وابرووچشم) كبى تمت حروف المعانى ﴿باب قواعدشتى﴾ معلوم اوله كه سين تايه متصل اولديغى حالده ادات خبردر (آبست) كبى بوصودر ديمكدر ودخى (ند) لفظى جمع ايچون كلور مثالى (عاشقان كشتان معشوقند) كبى معناسى عاشقلر معشوقلر دردندن اولشلردر ديمكدر وشول كلمه كه آخرنده هاء علامت واردر ادات خبر كلدكده همزهٔ مجتلبه ايله كلور (اين بنده است وايشان كشته ند) كبى ودخى معلوم اوله كه تا لفظى تعليل ايچوندر لام جاره معناسنه مثالى (آمدم تاترا ببينم) كبى كلدم سنى كورمك ايچون ديمكدر (ودخى انتهاء غايت ايچون كلور (رفتم تا بمكه) دها اولديغى كبى مكه يه كتدم ديمك اولور (وشرط ايچول دخى كلور (تاتونيايى من نيايم) كبى سن كلمدكجه بن سكا كلم ديمكدر ودخى دوام ايچون كلور مثالى تادرين كله كوسفندى هست ننشيند اجل زقصابى * بيتنده اولديغى كبى معناسى مادامكه بوسوريده برقيون واردر انك اجلى برقصابك اليده دردمكدر (ودخى معلوم اوله كه را لفظى تعليل ايچوندر (خدرا) كبى الله تعالى ايچوندر ديمكدر (وتخصيص ايچون دخى كلور (سپاس خدارا) كبى شكر حقه مخصوصدر (ودخى علامت مفعولدر شو بيتنده اولديغى كبى * آنكه درآدم دميد اوروح را * داد ازطوفان نجات اونوح را * ودخى معلوم

اين بنده است بوقولدر ايشان كشته اند بونلر مقتول اولمشلردر كلمه كاف عجميك فتحى ولام مشدده نك فتحى دخى هاء رسميه ايله قيون وسائر حيوانانك سوريسنه ديرلر ولام مخففه نك فتحيله دخى اومعنايه در دميدافوردى

اوله که یالفظی تردید ایچون ندر مثالی (او را زید آمدست یا عمرو) کی (ودخی معلوم اوله که عبارهٔ فارسیه ده موجود اولان افعال اسمائك آخرلری ساکن اولوب اعراب اجرا اولنماز نجق ایکی محلده اجرا اولنور (بنام خدا) کی نام خدا لفظنده مضافدر مضاف مجرور اوقنور بریسی ده معطوف علیهك آخری حرکه یی متحمل اولور ایسه مرفوع اوقنور (اشب مرا زید وعمرو آمدند) کی واکر معطوف علیهك آخری حرکه یی متحمل اولمازایسه واو عاطفه مضموم اوقنور (صوفی وتر) کبی (بوندنصکره معلوم اوله که هر بر اسم که ذوی العقولدن اوله جمعلمك مراد اولندقده الف ونون ایله جمعلنور (عالمان وجاهلان ومردمان) کبی واکر ذوی العقولدن اولمازایسه آخرینه برها لفظی کتوررسن (سنکها) کبی وبعض فصحا کلامنده ذوی العقولدن اولمیه رق الف ونون ایله دخی جمعلندیکی واردر نته کم کلستانده (ودرختان انجلعت نوروزی) ده اولدیغی کبی وحضرت شیخ عطارك پندنام کتابنده ازتن صابر بکرمات قوت داده مصراعنده اولدیغی کبی بومثللو لره شارح کلستان سودی افندی شاذدر دیو جواب ویرر (ودخی شول کلمه که آخرنده ها اوله وماقبلی الف اوله الفنی حذف جائزدر (شاه وماه وجاه) کبی شه ومه وجه دخی دینور (ودخی شول کلمه که آخرنده یا اوله ویانك ماقبلی الف اوله یاخود واو اوله یانی حذف جائزدر (خدا وجا وبو ومو) کبی بونلرك اصلی خدای وجای وبوی

جاهلان جاهلر مردمان آدملر سنکها کاف عجمیله طاشلر دیمکدر درختان اغاجلر کرمان کاف عربیه ایله قوردلر دیمکدر جا جای وجایکان بوی وبو قوقو رایحه معناسنه درا ین بو وشو دیمکدر اشان وایها بونلر شونلر دیمکدر آنان وآنهـا انلر دیمکدر بدین بوکا و بونکله بدان وبدو اکا و ایله دیمکدر

وموی در (ودخی) معلوم اوله که حروف هجادن لغت فارسیه ده
سکز حرف موجود دکلدر اول سکز حرفی تحفه صاحبی وهبی
افندی مرحوم شو بیتنده جمع ایتمشلر * تاو حاو ذال و صادای
نور عین * داخی ضاد و طاو ظاو حرف عین * و دخی معلوم اوله که
(این) اسم اشارت قریبه موضوعدر جمعی اینان واینا کلور
و (آن) لفظی بویلجه در لکن بعیده اشارت اولور جمعی آنان
وآنها کلور وبونلرك اولنه باکلدکده همزه‌لری داله تحویل
اولنوب (بدین وبدان) دینور (واو) لفظی دخی اولنه
باکلدکده بونلر کبیدر وبوندن
اشاغیسی ترجمه اولنمدی زیرا
قواعد فارسیه یه
متعلق دکلدر

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد و سپاس خدای را عز وجل که لغت فارس را با لغت عرب در فصاحت و بلاغت و حلاوت توأم داشت * و صلوات زاکیات بران سید انام محمد علیه السلام که با حدیث (لسان اهل الجنة العربیة والفارسیة الدریة) (هذا الحدیث موضوع کذا فی الموضوعات لعلی القاری مصححه) (قد این لغت را برافراشت * ونیز برآل واصحابش باد که صدهزار اعدای دین را گاه با تیغ لسان بدوزخ خبط والزام وگاه با نیزهٔ تابان بنیران سوزان انداختند * بعد ازین بندهٔ فقیر و معترف عجز و تقصیر پای شکسته زوایهٔ خمول و گمنامی السید حافظ محمد مراد النقشبندی الاخسخوی شیخ خانقاه محمد مراد العریف بداماد زاده * رزقه الله الحسنی وزیاده میکوید * چند مدت بازاویهٔ خود مذاکرهٔ دواوین فارسیه ومثنوی شریف جلالیه بی استحقاق ولیاقت واقع شده است بنابرین کتاب مفاتیح الدریة را با کرات مذاکره کردیم و بلسان ترکی باطرح زوائد وضم فوائد ترجمه داشتیم روزی درخاطر من خطور کرد که عبارت این کتاب عربیست و فصاحت و چندان فوائد نیست با عبارهٔ فارسی قواعد این لغت قطرهٔ ز بحر و ذرهٔ از مهر جمع کنیم تاد

خبط عملك ضایع اولمی که مبهوت و ملزم اولقدن عبارتدر ز اویه عربیه در کوشه و بوجاق دیمکدر خمول عربیدر برکیمسه کمنام اولمق که ادی باتمق تعبیر اولنور بنا برین بناء علی هذا دیمکدر داشت طوتدی توأم ترکیده ایکز تعبیر اولنور انام مخلوقات بر افراشت رفع ایتدی یعنی قالدردی برداختند

وفائده برخواندکان حاصل شود یکی تعلم قاعده و یکی آشناشدن عباره و درآخر رساله امثلهٔ مختلفه و مطرده راهمچو کتاب امثلهٔ مشهوره کتب کنیم تایك اثر و وسیلهٔ دعاباشد بر مقتضای خاطره شروع واقع شد بحمد الله سبحانه و تعالی * نیاز این فقیر از ناظر ان آنست که سهو و خطاهای این رساله رابینند باستر و عفو معامله فرمایند زیرادعوای کال ندارم من من رامی دائم و عقل و فکر ازجور کژدو رفلك غدار بسیار پریشان شده است و تارمار آن خطاط که این بیت کفت کو یا ازدهان ماباو کالت کفته است * بیت * کرهمه برزده بینی خط من عیب مکن * که مرا کردش ایام بهم برزده است * والله المستعار و علیه الاعتماد و التکلان (باب مصدر) آن اسمست که درآخرش نون ساکنه باشد و ماقبلش دال یاتاست اکردال باشد ماقبلش از پنج حرف خالی نشود آن حرف رالفظ (یارنو) جمع می کند واکرتا باشد نیزماقبلش ازچهار حرف خالی نشود آن حرف رانیزلفظ مهمل (خشف) جمع کرده باشد و آن دال مفتوحست و ماقبلش که پنج حرفست ساکنست (و آن تانیز مفتوحست) و ماقبلش که چهار حرفست ساکنست باآن شرط که اکرآن نونرا حذف می کنی و دال و تاراساکن ماضی می شود مثالش (کردن و رفتن) پس (کودن و خویشتن) مصدر نیند بلکه دو اسم جامدند معنیٔ یکی بالسان ترکی شاشقن و معنیٔ یکی کندی (و مصدر رادو قسم پیداشد یکی را دالی و یکی راتائی (و در دالی پنج نوع هست و درتائی چهار نوع) پس انواع مصدر دالی و تائی نوع باشد (بودن

ایلتدیلر مهر کونش دیمکدر تعلم عربیدر اوکرنمك بابند کوررلر فرمایند بیورر رلر کژ کاف عربیه نك فتحیله اکری و منحنی دیمکدر تارمار پریشان دیمکدر برزده نظامسز و پریشان دیمکدر کردش دونش دونمکی بهم برزده بربرینه اور مشدر چهار و چار درت دخی کودن

کاف عجمینك فتحی و واوك سكونی ودالك فتحیله احق شاشقن دیمكدر منثور پریشان دیمكدر بورا ده غیر موزون معناسنه

نزد عند و وقت معناسنه

دربحبوحة عربیدر بر محلك اورتا سنه دیرلر جنان جنتك جمعیدر جنتلر دیمكدر نیكی ایولك و بدی كتولك معنا سنه در

وخریدن وستادن و کردن وکندن و باختن و کشتن و نوشتن ویافتن)؛ مثل(آمدن وشدن وزدن وتمزدن شاذند)و دراوائل مصادر بای زائده داخل شودوغرض ازان باتحسین لفظ مصدر است اکردر کلام منثور باشد مثل(عدل بدادن بفقر واجبست واکردر کلام موزون تکمیل وزن مصراع مثل(انکه دشمن را بپرورد خطاست (وترکیب مصدر جائزست مثالش (عدل بستن ودراغوش بکردن) واین را مصدر مرکب کویند واین بارادر همه حال باکسره بخوان (وآن قاعده که صاحب مفاتیح دریه نوشته است درنزد اصحاب طبیعت چندان مقبول نیست چنانکه شارح کلستان وحافظ سودی رحمه الله تحریر کرده است ونیزان فقیررا استادبزرکوارخود جناب سلیمان وحیی وجناب صالح عفیف المنزوی اسکنهما الله فی بحبوحة جنانه فی جوار حبیبه موافق تحریر سودی شنیدم (ومصدر رادوادات وضع کردندیکی را یای مصدریه کویند اکردرآخر کلمه لاحق شودازان معنی مصدر نمایان کرددمثل (نیکی وبدی) ویکی راشین مصدریه لیك آخرامرحاضرلاحق می شودمثالش (روش ودانش) بمعنی (رفتن ودانستن) وماقبل شین رامکسور بخوان که مستمع شین ضمیرنکند (باب الماضی) ماضی مشتقست ازمصدر طریق اشتقاق آنست که نون مصدررا حذف می کنی وماقبلش راکه دال یاتاست اسکان زیرا که در مصدر متحرکست ماضی می رود مثالش (کردودانست) واز مصادرشاذه اشتقاق نیز همچنینست وماقبل دال وتاسا کنست

لیك آن ماضیها که از مصادر شاذه مشتقند منحصر کست مثل (آمد وشد) و کلمهٔ (کرد) راماضیٔ معلوم مفرد مذکر غائب می کویند واکر ارادت کنی جمع مذکر غائب می شود در آخرش دال و نون رازیاده کنی (کردند) می شود این را جمع مذکر غائب می کویند (وآن) نون ودال علامت جمع غائبست (واکر بخواهی که مفرد مذکر مخاطب باشد الحاق یای ساکنه می کنی و برای یادال را مکسور خوانی مفرد مذکر مخاطب می شود مثالش (کردی) واکر می خواهی که جمع مذکر مخاطب باشد در آخر مفرد مذکر غائب یك یاو دال الحاق کن چنین شود مثالش (کردید) پس همان یا علامت مفرد مذکر مخاطبست و بادال علامت جمع مذکر مخاطبست (واکر می خواهی که نفس متکلم وحده می باشد در آخر مفرد میم رازیاده بکن (کردم) شو این رانفس متکلم وحده میکویند (واکریا و میم زیاده شود نفس متکلم مع الغیر می باشد مثالش (کردیم) پس میم فقط علامت متکلم وحده و مع الیاء علامت متکلم مع الغیر می باشد (وآن دال که درآخر مفردست در نفس متکلم وحده مفتوح بخوانی و در نفس متکلم مع الغیر مکسور پس امثلهٔ مطردهٔ فعل ماضی شش صیغه می باشد و صیغهٔ مفرد مذکر مشترکست با مؤنث خواه غائب و خواه خطاب باشد و صیغهٔ جمع نیز مشترکست خواه غائب و خواه خطاب با تثنیه خواه غائب و خواه خطاب نیز مذکر باشد خواه مؤنث واکر میخواهیکه ماضی معلوم را مجهول میسازی او لا اسم مفعول آن ماضی بخری و در آخرش لفظ شد الحاق کردی اکر مفرد مذکر

غائب باشد ولفظ (شدند) الحاق کردی اگر تثنیه یا جمع باشد وقس علیه غیرهما ماضی مجهول می باشد مثل (کرده شد و کرده شدند و دانسته شد و دانسته شدند (واگر خواهی که از حال ماضی حکایه میکنی در اولش لفظ (می) آری و گویی (می کرد) خواهیکه ماضی را منفی سازی در اولش نون نافیهٔ مفتوحه ادخال کردی مثل (نکرد) این را جحد مطلق گویند (واگر لفظ هیچ) بر ماضیٔ منفی زیاده کنی جحد مستغرق شود مثل (هیچ نکرد) والله اعلم (باب المضارع) مضارع نیز مشتقست از مصدر (اما از مصدر دالیٔ یائی کیفیت اشتقاق آنست که نون مصدر را حذف کنی و آن یا که در ماقبل دالست نیز حذف کنی و آن حرف اکنون ماقبل دال شده مفتوح گردانی مضارع شود مثل (خرد) از خریدن* و دالی الفی همچنینست مثل (استد) از استادن و اگر دالی و واوی باشد نون مصدر را نیز حذف و واو را تبدیل کردی بالف و یا مثل (فرماید) از فرمودن* و اگر دالی رائی و نونی باشد نون مصدر را حذف کنی بعد از ان دال و نون را مفتوح گردانی مضارع شود مثل (راند و پرورد) از راندن و پروردن* و آن مضارعها که مشتقند از مصادر دالی اگر بدین قاعده ها موافق نیایند شاذ گویند مثل آفریند و بیند و چیند* و اگر تائی خائی باشد نون مصدر را نیز حذف کنی و آن تا دال را قلب و خاش را مبدل زای مفتوحه مضارع شود مثل (گریزد) از گریختن* و اگر تائی سینی باشد آن سین بعد از حذف و قلب محذوف می شود مثل (داند) از دانستن تا بها مبدل می شود مثل (خواهد) از

مضارع

خواستن یا بیا مثل (بیراید) از بیراستن و اگر تائی شینی باشد آن شین بعد از حذف و قلب برامبدل شود مثل (انبارد) از انباشتن و اگر تائی فائی باشد آن فا بیا مبدل مثل (گوید) از گفتن یا بجای خود مانند مثل (بافد) از بافتن و آن مصارعها که از مصادر تائی مشتقند و بدین قاعده مخالفند نیز آنها را شاذ گویند بدانکه فعل مضارع در وقت تجردش از باو می دو زمان دلالت می کند (و اگر در اولش (با) داخل شود مخصوص بزمان استقبال باشد مثل (بکند) و اگر (می) خاص بحال مثل (می کند) و گاه باشد که باو می برای تحسین در کلام منثور و برای تکمیل وزن در کلام موزون می شوند و آن بارا در همه حال مکسور خوان نیز بدانکه مضارع شش صیغه است بسان ماضی اولا (کند) فعل مضارع مفرد مذکر غائبست و صیغهٔ مفرده مؤنث نیز اینست (اگر) خواهی که جمع مذکر غائب میشود یک نون در ماقبل دال زیاده کنی مثل (کنند) و صیغهٔ جمع مؤنث نیز است و صیغهٔ دو تثنیه نیز (و اگر خواکه مفرد مذکر مخاطب باشد دال مضارع را حذف کنی و یکی یای ساکنه الحاق مثل (کنی) و صیغهٔ مفرد مؤنث مخاطبه نیز است (و اگر خواهی که) جمع مذکر مخاطب باشد بعد از حذف دال مضارع یک یا و دال الحاق کردی جمع مخاطب میشود مثل (کنید) و اگر خواهی که متکلم وحده می باشد یک میم را الحاق کردی بعد از حرف دال و اگر خواهی که متکلم مع الغیر ماقبل میم یا زیاده کن مثل کنم و کنیم ﴿اسم فاعل﴾ مشتقست از فعل مضارع معلوم طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را مفتوح

اسم فاعل

کردانی و برای علامت فتحه های رسمیه می نوسی و در ماقبل دال نون زیاده کنی اسم فاعل شود مثل (کنند) ﴿اسم مفعول﴾ مشتقست از فعل ماضیٔ معلوم طریق اشتقاق انست که آخر ماضی مفتوح کردانی و برای علامت فتحه نیز های رسمیه می آری اسم مفعول شود مثل (کرده) ودوجحد رادرباب ماضی بیان کردیم (نفی حال) از فعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش لفظ (می) آری که آن دلالت کند بزمان حال و نون نافیه برآن ادخال می کنی مثل (نمی کند) (نفی استقبال) این نیز ازفعل مضارع مشتقست طریقش آنست که دراولش نون نافیه ادخال کنی نفی استقبال شود مثل (نکند) واکر تأکیدش اراده کنی لفظ (هرآیده) را برآن صیغه مزید کن تأکید نفی استقبال شود مثل (هرآیده نکند) (امر غائب) صیغهٔ مضارعست بی فرق مثل (کند) وجمعش (کنید) وهمین بدو صیغه در امر غائب اکتفا کردند وفرقش ازمضارع بقرینه می شود (و نیزامر غائب که درماقبل دال الف باشد مثل (کناد وداد) درموقع دعامستعملند(نهی غائب) اکر برامر غائب میم ناهیه زیاده کنی نهی غائب شود مثل (مکندو مکناد) و میم مفتوحه ادات نهیست همچو لا درلغت عرب و جمعش(مکنید و صیغهٔ مکند مشترکست درمیان مفرد مذکرو مؤنث و صیغهٔ (مکنید) نیز مشترکست درمیان جمع مذکرو جمع مؤنث و تثنیه مذکرو تثنیه مؤنث (امرحاضر) مشتقست ازمضارع طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را حذف کنی وماقبل اسکان مثل

اسم مفعول

نفی حال

نفی استقبال

امر غائب

نهی غائب

امر حاضر

(دان) مشتقست از دانند و جمعش دانید و برای امر حاضر نیز دو صیغه ساختند (نهی حاضر) اول امر حاضرا بمیم ناهیهٔ مفتوحه زیاده کنی نهی حاضر شود مثل (مدان و مدانید) (اسم زمان) آن مصدرست که در اولش لفظ (هکام) باشد مثل (هکام دانستن) (اسم مکان) آن مصدرست که درآخرش لفظ (کاه) باشد مثل (دانستن کاه) (اسم آلت) آن مصدرست که لفظ آلت بدو مضاف شود (مثل آلت دانستن) (بناء مره) آن مصدرست که در اولش لفظ (یکبار) باشد مثل (یکبار دانستن) (بناء نوع) آن مصدرست که در اولش لفظ (دیکر کونه) باشد مثل (دیکر کونه دانستن) (اسم تصغیر) آن مصدرست که درآخرش کاف تصغیر باشد مثل (دانستک) و کاف علامت تصغیرست (اسم منسوب) آن مصدرست که درآخرش یای نسبت باشد مثل (دانستنی) (اسم تفضیل) صیغه اسم فاعلست بالفظ (تر) درآخرش مثل (داننده تر) (فعل تعجب) از صیغهٔ ماضی و مضارع و اسم فاعل و اسم مفعول باشد بالفظ (زهی و ایا و آیا) مثل (زهی کرد و ایا کندو آیا کننده و کرده) * و برای این ایما از اسم زمان و فعل تعجب یك صیغه باشد زیاده نیست * فصل الادوات * (بدانکه ادوات دو قسمت یکی بسیطست و یکی مرکب و از ادوات بسیطه یکی الفست که برای ندا باشد (مصراع) پادشاها جرم مارا در کذار. * و کاه برای تحزین باشد (بیت) دردا و حسرتا که عنانم زدست رفت * دستم نمی رسد که بکیرم عنان دوست * و کاه برای توسل مثل (سراین سراپا) و این الف را الف توسل کویند برای آنکه دو کلمه را

امر حاضر
نهی حاضر
اسم زمان
اسم مکان
اسم آلت
بناء مره
بناء نوع
اسم تصغیر
اسم منسوب
اسم تفضیل
فعل تعجب
ادوات

اسم مفعول

کردانی و برای علامت فتحه‌های رسمیه می‌نویسی و در ماقبل دال نون زیاده کنی اسم فاعل شود مثل (کننده) ﴿اسم مفعول﴾ مشتقست از فعل ماضی معلوم طریق اشتقاق انست که آخر ماضی مفتوح کردانی و برای علامت فتحه نیزهای رسمیه می‌آری اسم مفعول شود مثل (کرده) و دو جحد را در باب ماضی بیان کردیم (نفی حال) از فعل مضارع مشتقست طریقش آنست که در اولش لفظ (می) آری که آن دلالت کند بزمان حال و نون نافیه بر آن ادخال می کنی مثل (نمی کند) (نفی استقبال) این نیز از فعل مضارع مشتقست طریقش آنست که در اولش نون نافیه ادخال کنی نفی استقبال شود مثل (نکند) و اکر تأکیدش اراده کنی لفظ (هر آینه) را بر آن صیغه مزید کن تا کید نفی استقبال شود مثل (هر آینه نکند) (امر غائب) صیغهٔ مضارعست بی فرق مثل (کند) و جمعش (کنید) و همین بدو صیغه در امر غائب اکتفا کردند و فرقش از مضارع بقرینه می‌شود (و نیز امر غائب که در ماقبل دال الف باشد مثل (کناد و دهاد) در موقع دعا مستعملند (نهی غائب) اکر بر امر غائب میم ناهیه زیاده کنی نهی غائب شود مثل (مکند و مکناد) و میم مفتوحه ادات نهیست همچو لا در لغت عرب و جمعش (مکنید و صیغهٔ مکند مشترکست در میان مفرد مذکر و مؤنث و صیغهٔ (مکنید) نیز مشترکست در میان جمع مذکر و جمع مؤنث و تثنیه مذکر و تثنیه مؤنث (امر حاضر) مشتقست از مضارع طریق اشتقاق آنست که دال مضارع را حذف کنی و ماقبل اسکان مثل

نفی حال

نفی استقبال

امر غائب

نهی غائب

امر حاضر

(دان) مشتقست از داند و جمعش دانید و برای امر حاضر نیز دو صیغه ساختند (نهی حاضر) اول امر حاضر را بمیم ناهیهٔ مفتوحه زیاده کنی نهی حاضر شود مثل (مدان و مدانید) (اسم زمان) آن مصدرست که در اولش لفظ (هنگام) باشد مثل (هنگام دانستن) (اسم مکان) آن مصدرست که در آخرش لفظ (گاه) باشد مثل (دانستن گاه) (اسم آلت) آن مصدرست که لفظ آلت بدو مضاف شود (مثل آلت دانستن) (بناء مره) آن مصدرست که در اولش لفظ (یکبار) باشد مثل (یکبار دانستن) (بناء نوع) آن مصدرست که در اولش لفظ (دیگر گونه) باشد مثل (دیگر گونه دانستن) (اسم تصغیر) آن مصدرست که در آخرش کاف تصغیر باشد مثل (دانستک) و کاف علامت تصغیرست (اسم منسوب) آن مصدرست که در آخرش یای نسبت باشد مثل (دانستنی) (اسم تفضیل) صیغهٔ اسم فاعلست بلفظ (تر) در آخرش مثل (داننده تر) (فعل تعجب) از صیغهٔ ماضی و مضارع و اسم فاعل و اسم مفعول باشد بالفظ (زهی و ایا و آیا) مثل (زهی کرد و ایا کند و آیا کننده و کرده) * و برای این ایما از اسم زمان و فعل تعجب یک صیغه باشد زیاده نیست * فصل الادوات * (بدانکه ادوات دو قسمت یکی بسیطست و یکی مرکب واز ادوات بسیطه یکی الفست که گاه برای ندا باشد (مصراع) پادشاها جرم ما را درگذار. * وگاه برای تحزین باشد (بیت) دردا و حسرتا که عنانم زدست رفت * دستم نمی رسد که بگیرم عنان دوست * وگاه برای توسل مثل (سراین سراپا) و این الف را الف توسل گویند برای آنکه دو کلمه را

امر حاضر
نهی حاضر
اسم زمان
اسم مکان
اسم آلت
بناء مره
بناء نوع
اسم تصغیر
اسم منسوب
اسم تفضیل
فعل تعجب
ادوات

برای یك شدن وسیله می کردد و کاه معنیٔ مقابله افاده کند مثل لبالب و دستادست و سراسر (وکاه برای فرق باشد میان سؤال جواب شیخ سعدی در کتاب کلستان فرماید (بدو کفتم که مشکی یا عبیر * که از بوی دلاویز تو مستم * بکفتا من کل ناچیز بودم * و لکن مدتی باکل نشستم * یکی همزه است برای تنبیه می آید (بیت) أبی جرم را کر کنی ظلم و جور * ننداجرم مرترا جور دور * ویکی باست کاه برای الصاق باشد (مصراع) عاشق که باشد یار بحالش نظر نکرد * وکاه برای مصاحبت (بیت) بیال و پر ومرو از ره که تیر پرتابی * هوا کرفت زمانی ولی بخاك نشست * وکاه برای قسم حافظ شیرازی * بجان حواجه وحق قدیم و عهد درست * که مونس دم صبحم دعای دولت تست * وکاه برای استعلا (مصراع) همچو رحمت بسر خلق جهان می باری * و نیز برای ظرفیت (بیت) ای کریمی که بدوران بها رعدلت * در همه روی زمین باد بهاری نوزید * و نیز برای سببیت (مصراع) بطلب یافت نشان از لب شیرین فرهاد * ودیکر معانیء با را برای ندرت ننوشتم (ویکی تاست برای خطاب باشد در آخر افعال چنانکه درین بیت واقع شده است * دوش دیدت با رقیبان دوستان * کج کله ساغر بکف در بوستان * وخواه در آخر اسما (بیت) میشود افتاده هر که بیندت * هان که باشد کریه با عاشق بدت * و این تای خطاب ساکنست مکر در آخرش ادات جمع باشد آن زمان مفتوحست حافظ شیرازی * عمرتان باد افزون ای ساقیان بزم جم * کرچه جام ماننشد پرمی بدوران شما * واکر در آخر کلمه های رسمیه

باشد آن زمانك همزهٔ مجتلبه می آری (بیت) بی رخت نامده
میل کل و برك سمنم * تاشدم بنده ات آزادهٔ سرو چمنم * وکاه باقتضای
مقام های رسمیه راحذف کنند آن زمان همزه رانیز نیاری
(مصراع) * زر و یاقوت و لعل اندر خزینت * وماقبل تاء
خطاب مفتوح باشد مثل مبارك بادت مکر ضرورت باشد آن
زمان ساکنست (مصراع) * چون کذشتی نه آنت ماند نه این
(ویکی زاست برای ابتدا باشد (بیت) * اکر روزی بدانش
درفزودی * زنادان تنك تر روزی نبودی * (واین زارا
مکسور خوانند اکر مابعدش حرف صحیح باشد واکر حرف
علت باشد یاواوست یایا یا الف (اکر واو باشد مضموم خوانند
مثل زوو اکر یا باشد مکسور مثل زین و اکر الف باشد مفتوحست
مثل زان (ویکی شینست آن ضمیر غائبست وحکم او همچو تای
خطابست (ویکی کافست برای تصغیرست مثل دخترك و پسرك
(ویکی میمست برای نهیست اکر در اول امر غائب باشد مثل
(مکند و مدان) و برای علامت دونفس متکلمست اکر در
آخر افعال باشد مثل کردم و کنم (ویکی نونست آن برای نفیست
مثل نداند) ویکی واوست آن برای عطف باشد ولیکن حرف
عطف راتلفظ نمی کنند ویا ضمهٔ معطوف علیه اکتفا کنند
(مصراع) * کرم بین ولطف خداوندکار (واکر ماقبل حرف
عطف حرف علت باشد آن زمان حرف عطف راخوانی مثل
پاودست وصوفی وتر وابروو چشم (ویکی هاست آن برای

لیاقت مثل شاهانه و برای مقدار مثل (یك ساله و یك روزه) و یکی (یاست) برای نسبت مثل شیرازی و برای معنی مصدر است مثل سرور نحو برای وحدت مثل پادشاهی (وگاه برای خطاب می باشد مثل تو بی * و قسم ثانی که ادوات مرکبه است آن مثل از بمعنی زاست و (کر) و (ور) اینها برای شرطند و (بر) برای استعلا ست و (در) و (اندر) برای ظرفیتند و (یا) برای تردید ست فلانرا زید آمدست یا عمرو و (وش) برای تشبیه ست مثل ماه وش و (را) گاه برای تخصیص باشد مثل (منت خدای راعز و جل) و گاه برای تعلیل مثل * طاعت خدایرا * و گاه علامت مفعول (مصرع) آنکه ایمان داده مشتی خاك را و (بی) برای نفیست مثل بی حد و (نا) این نیز برای نفیست مثل نا کردن و نادانستن و (تا) برای انتهای غایتست مثل رفتم تا بمکه و (که) برای تعلیلست (حافظ شیرازی فرماید در اول دیوان خود * الا یا ایها الساقی ادر کأسا و ناولها * که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها * و برای بیانست (مصراع) ببوی نافهٔ کاخر صبا زان طره بکشاید) وگاه بیان موصوف و صفت باشد (مثل منت خدای راعز و جل که طاعتش موجب قربتست * فصل الاسماء الجوامد و القواعد * لفظ (این) اسم اشارتست و بقریب موضوعست و لفظ (آن) نیز همچنینست و لیکن ببعیده موضوعست (واکر در اول این اسم با داخل شود همزه بدال منقلب باشد مثل بدین و بدان (و بی انقلاب خواندن نیز جائز ست و لفظ (او) ضمیر غائب منفصلست (واکر در اولش با می آید انقلاب نیز جائز ست (مصراع) بدو کفتم که مشکی

یاء یری و (وی) نیز ضمیر غائب منفصلست (و لفظ آنکه) اسم موصولست بمعنی الذی (و لفظ که) برای استفهامست مثل (که آمد) و (چه) نیز مثل که (مصراع) ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها (و کی و کجا) نیز برای استفهامست (مصراع) که دهد دست این غرض یارب که همدستان شوند (مصراع دیگر) کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها * و گاه مقدر باشد (مصراع) جواب تلخ می زیبد لب لعل شکر خارا (قاعده) لفظ (است ادات خبرست و جمعش (ند) مثل (این آبست و اینان مردمند) (و اگر در آخر کلمه های رسمیه باشد همزهٔ مجتلبه می آری و گوئی بنده است و عاشقان کشته اند (و گاه باشد باقتضای مقام های رسمیه را حذف کردی آن زمان نیز همزه نیاری (مثل بندست و کشتست * قاعده * الف و نون ادات جمعست و مخصوص باصحاب عقول مثل مردمان و کاملان و لفظ (ها) نیز ادات جمعست بغیر اصحاب عقول مخصوصست مثل مشکلها (و گاه باشد که نوع حیوانات را و صاحب نشو و نما بالف و نون نیز جمع میکنند چنانکه شیخ عطار فرماید قدس سره * از تن صابر بکرمان قوت داد (و شیخ سعدی شیرازی گفته است * و درختان را بخلعت نوروزی قبای سبز ورق گرفته * قاعده * آن کلمه که در آخرش های رسمیه هست در نیز بجمیع های رسمیه بکاف مقلب شود مثل بندگان و خواجگان و در وقت یا آمدن نیز همچنینست مثل خواجگی و بندگی * قاعده * آن کلمه که در آخرش یا باشد و ماقبلش واو ست یا الف مثل بوی و کوی و جای تو مخیری در میان اثبات و حذف یا (و آن کلمه که در آخرش

ها باشد و ماقبلش الف آن الف را خواهی حذف کن و خواهی اثبات مثل ماه و مه * قاعده * وصف ترکیبی آنست که در نزد امر حاضر یك اسم جامدی آری مثل دلکش و دلربا و دلبر (و این وصف ترکیبی از صفت مشبه معدود ست (صفت مشبه) آن اسم که مشتقست از امر حاضر بزیادهٔ الف در آخرش مثل دانا و گویا (و یا بزیادهٔ الف و نون مثل خندان و گویان و پرستان

وگاه باشد که بر اول امر حاضر لفظ (نا)

می آید و صفت مشبهه می باشد

مثل نادان آمدیم

بسم الله الرحمن الرحيم

کَرْدْ

فعل ماضی بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه
معناسی ایلدی بر غائب اریا بر غائبه عورت ایلر کچمش زمانده

کُنَدْ

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه
معناسی ایلر بر غائب اریاخود بر غائبه عورت شمدیکی حالده
یا کله جك زمانده

کَرْدَنْ

مصدر معناسی ایتمك

کُنَنْدَه

اسم فاعل مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی ایلیجی بر اریاخود
بر عورت

کَرْدَه

اسم مفعول مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی اولنمش بر ار
یاخود بر عورت

نکرد

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلمدی بر غائب ار یاخود بر غائبه عورت کچمش زمانده

هیچ نکرد

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمدی بر غائب ار یاخود برغائبه عورت کچمش زمانك جمیسنده

نمی کند

نفی حال بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معنـاسی ایتمز بر غائب ار یا برغائبه عورت شمـدیکی حالده

نکند

نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معنـاسی ایتمز برغائب ار یا برغائبه عورت کله جك زمانده

هر آینه نکند

تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی البته ایتمز برغائب ار یا برغائبه عورت کله جك زمانده

کند

امر غائب بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتسون برغائب ار یا غائبه عورت کله جك زمانده

مَكُنَد

نهی غائب بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایتمسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت کله‌جك زمانده

كُن

امر حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایله سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله‌جك زمانده

مَكُن

نهی حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایتمه‌سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله‌جك زمانده

كَردن گاه

اسم مکان معناسی ایتمك مکانی

آلتَ کَردَن

اسم آلت معناسی ایتمك آلتی

یَکبار کَردَن

بناء مره معناسی بر کره ایتمك

دیگر گونَه کَردَن

بناء نوع معناسی غیر درلو ایتمك

کَردَنَك

اسم تصغیر معناسی ایتمه‌جك

کردنی

اسم منسوب معناسی ایتمکه منسوب

کننده تر

اسم تفضیل معناسی زیاده ایلیجی براریابرعورت

زهی کرد

فعل تعجب مفرد مذکر ومفرد مؤنث معناسی عجب ایتدی برغائب اریابرغائبه عورت

﴿ الامثلة المطردة من الماضی المعلوم ﴾

کرد

فعل ماضی بناء معلوم مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی ایتدی برغائب اریابرغائبه عورت کچمش زمانده

کردند

فعل ماضی بناء معلوم تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایتدیلر ایکی غائب ارلو یاایکی غائبه عورتلری یاجمیع غائب ارلو یاجمیع غائبه عورتلر کچمش زمانده

کردی

فعل ماضی بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایتدک سن برحاضر اریابرحاضره عورت کچمش زمانده

کردید

فعل ماضی بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه

وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی ایتدیکز ایکی حاضرارلو یاایکی حاضره عورتلر یاجمیع حاضرارلو یاجمیع حاضره عورتلر کچمش زمانده

کَرَدَمَ

فعل ماضی بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسم ایتدم بن کچمش زمانده

کَرَدِیم

فعل ماضی بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایتدك بز کچمش زمانده

﴿ الامثلة المطردة من الماضی المجهول ﴾

کَرَدَه شُد

فعل ماضی بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معنـاسی اولنمش اولدی برغائب اریابرغائبه عورت کچمش زمانده

کَرَدَه شُدَنَد

فعل ماضی بناء مجهول تثنیه مذکرغائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولدیلر ایکی غائب ارلو ویاایکی غائبه عورتلرو یاجمیع غائب ارلو ویاجمیع غائبه عورتلر کچمش زمانده

کَرَدَه شُدی

فعل ماضی بناء مجهول مفرد مذکرمخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولدك برحاضر ار ویابرحاضره

عورت کچمش زمانده

کَرْدَه شُدِید .

فعل ماضی بناء مجهول تثنیه مذکر مخـاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولدیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یاایکی حاضره عورتلر یاجمیع حاضرارلر یاجمیع حاضره عورتلر کچمش زمانده

کَرْدَه شُدَم

فعل ماضی بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولدم بن کچمش زمانده

کَرْدَه شُدِیم

فعل ماضی بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولدق بز کچمش زمانده

﴿ الامثلة المطردة من المضارع المعلوم ﴾

کُنَد

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معنـاسی ایلر برغائب اریا برغائبه عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنَنْد

فعل مضارع بناء معلوم تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معنـاسی ایلر ایکی غائب ارلر یاایکی غائبه عورتلر ویاجمیع غائب ارلر ویاجمیع غائبه عورتلر شمدکی حالده یا کله جك زمانده

کُنی نز

فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایدرسین بر حاضر ار و یابر حاضره عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنید

فعل مضارع بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه و جمع مذکر مخاطب و جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایدرسکز ایکی حاضر ارلر یا ایکی حاضره عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا جمیع حاضره عورتلر شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنم

فعل مضارع بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایدرم بن شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کُنیم

فعل مضارع بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایدرز بز شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

الامثلة المطردة من المضارع المجهول

کَرده شود

فعل مضارع بناء مجهول مفرد مذکر غائب مفرد مؤنث غائبه معناسی أو لنمش او اور بر غائب ار و یا بر غائبه عورت شمدیکی حالده یا کله جك زمانده

کَرده شوند

فعل مضارع بناء مجهول تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث

غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسي اولنمش اولورلر ايكي غائب ارلر يا ايكي غائبه عورتلر ياجميع غائب ارلر ياجميع غائبه عورتلر شمديكي حالده ياكله جك زمانده

كَرْدَه شَوِي

فعل مضارع بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسي اولنمش اولورسك سن بر حاضر ار ياخود بر حاضره عورت شمديكي حالده ياكله جك زمانده

كَرْدَه شَوِيدْ

فعل مضارع بناء مجهول تثنيه مذكر مخاطب و تثنيه مؤنث مخاطبه وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسي اولنمش اولورسكز ايكي حاضر ارلر ياخود ايكي حاضره عورتلر ياخود جميع حاضر ارلر ياجميع حاضره عورتلر شمديكي حالده ياكله جك زمانده

كَرْدَه شَوَمْ

فعل مضارع بناء مجهول نفس متكلم وحده معناسي اولورم شمديكي حالده ياكله جك زمانده

كَرْدَه شَوِيمْ

فعل مضارع بناء مجهول نفس متكلم مع الغير معناسي اولنمش اولورز شمديكي حالده ياكله جك زمانده

اسم الفاعل

كُنَنْدَه

اسم فاعل مفرد مذكر ومفرد مؤنث معناسي ايدجي برار ياخود بر عورت

کَنَنْدَکَانْ

اسم فاعل تثنیه مذکر و تثنیه مؤنث و جمع مذکر و جمع مؤنث معناسی ایلیجی ایکی ارلو یاخود ایکی عورتلر یاخود جمیع ارلر یاجمیع عورتلر

﴿ اسم المفعول ﴾

کَرْدَه

اسم مفعول مفرد مذکر و مفرد مؤنث معناسی اولنمش بر ار یاخود اولنمش بر عورت

کَرْدَکَانْ

اسم مفعول تثنیه مذکر و تثنیه مؤنث و جمع مذکر و جمع مؤنث معناسی اولنمش ایکی ارلو یاخود ایکی عورتلر یاخود جمیع ارلر یاخود جمیع عورتلر

﴿ الجحد المطلق من المعلوم ﴾

نَکَرْدْ

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی ایلدی بر غائب ار یاخود بر غائبه عورت کچمش زمانده

نَکَرْدَنْدْ

جحد مطلق بناء معلوم تثنیه مذکر غائب و تثنیه مؤنث غائبه و جمع مذکر غائب و جمع مؤنث غائبه معناسی ایلدیلر ایکی غائب ارلر یاخود ایکی غائبه عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاخود جمیع غائبه عورتلر کچمش زمانده

نَکَرْدِی

جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلدك بر حاضر ار یاخود بر حاضره عورت کچمش زمانده

نکردید

جحد مطلق بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلدیکز ایکی حاضرارلریاخود ایکی حاضره عورتلر یاخود جمیع حاضرارلریاخودجمیع حاضره عورتلر کچمش زمانده

نکردم

جحد مطلق بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایلمدم کچمش زمانده

نکردیم

جحد مطلق بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایلمدك کچمش زمانده

﴿ الجحد المطلق من المجهول ﴾

کرده نشد

جحد مطلق بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمدی برغائب ار یاخود برغائبه عورت کچمش زمانده

کرده نشدند

جحد مطلق بناء مجهول تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمدیلر ایکی غائب ارلر یاخود ایکی غائبه عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یا جمیع غائبه عورتلر کچمش زمانده

کرده نشدی

جحد مطلق بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمدك برحاضر ار یاخود برحاضره عورت کچمش زمانده

کَرْدَه نَشُدَنْد

جحد مطلق بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث
مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی
اولنمش اولمدیکز ایکی حاضر ارلر یاخود ایکی حاضره
عورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یاخود جمیع حاضره عورتلر
کچمش زمانده کَرْدَه نَشُدَم

جحد مطلق بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمدق
کچمش زمانده کَرْدِنَشُدِیم

جحد مطلق بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش
اولمدم کچمش زمانده

﴿ الجحد المستغرق من المعلوم ﴾

هیچ نَکَرْد

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه
معناسی هیچ ایلمدی بر غائب ار یا غائبه عورت کچمش زمانك
جمیعسنده هیچ نَکَرْدَنْد

جحد مستغرق بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث
غائبه یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی هیچ
ایلمدیلر ایکی غائب ارلر یا ایکی غائبه عورتلر یا جمیع غائب
ارلر یا جمیع غائبه عورتلر کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نَکَرْدِی

جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد

مؤنث مخاطبه معناسی هیچ ایلمدك سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردید

جحد مستغرق بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی هیچ ایلمدیکز سز ایکی حاضر ارلر یاخود ایکی حاضره عورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یا جمیع حاضره عورتلر کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردم

جحد مستغرق بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی هیچ ایلمدم کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ نکردیم

جحد مستغرق بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی هیچ ایلمدك کچمش زمانك جمیعسنده

﴿ الجحد المستغرق من المجهول ﴾

هیچ کرده نشد

جحد مستغرق بناء مجهول مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه معناسی هیچ اولنمش اولمدی بر غائب ار یا بر غائبه عورت کچمش زمانك جمیعسنده

هیچ کرده نشدند

جحد مستغرق بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب ویا جمع مؤنث غائبه معناسی هیچ

اولنمش اولمدیلر ایکی غائب ارلریا ایکی غائبه عورتلریا جمیع
غائب ارلریا جمیع غائبه عورتلر کچمش زمانك جمعسنده

هیچ کَرْدَه نَشُدی

جحد مستغرق بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب ویا مفرد مؤنث
مخاطبه معناسی هیچ اولنمش اولمدك بر حاضر اریا بر حاضره
عورت کچمش زمانك جمعسنده

هیچ کَرْدَه نَشُدید

جحد مستغرق بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه
مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه
معناسی هیچ اولنمش اولمدیکز ایکی حاضر ارلر یا عورتلر
یاخود جمیع حاضر ارلر یاخود عورتلر کچمش زمانك جمعسنده

هیچ کَرْدَه نَشُدم

جحد مستغرق بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی هیچ
اولنمش اولمدم کچمش زمانك جمعسنده

هیچ کَرْدَه نَشُدیم

جحد مستغرق بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی
هیچ اولنمش اولمدق کچمش زمانك جمعسنده

﴿ نفی الحال من المعلوم ﴾

نَمی کُنَد

نفی حال بناء معلوم مفرد مذکر غائب یا مفرد مؤنث غائبه
معناسی ایتمز بر غائب ار یا بر غائبه عورت شمدیکی حالده

نمی کنند

نفی حال بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائب معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یا عورتلر شمدیکی حالده

نمی کنی

نفی حال بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب ویا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلمز سن بر حاضر ار یاخود بر حاضره عورت شمدیکی حالده

نمی کنید

نفی حال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب ویا تثنیه مؤنث مخاطبه ویا جمع مذکر مخاطب ویا جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزسکز ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا عورتلر شمدیکی حالده

نمی کنم

نفی حال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایلم شمدیکی حالده

نمی کنیم

نفی حال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایلمز شمدیکی حالده

﴿ نفی الحال من المجهول ﴾

کرده نمی شود

نفی حال بناء مجهول مفرد مذکر غائب ویا مفرد مؤنث غائبه معناسی اولمش اولماز بر غائب ار یا بر غائبه عورت شمدیکی حالده

کرده نمی شوند

نفی حال بناء مجهول تثنیه مذکر غائب ویا تثنیه مؤنث غائبه

وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر شمدیکی حالده

کَرْدَه نَمِی شَوِی

نفی حال بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسن بر حاضر ار یابر حاضره عورت شمدیکی حالده کَرْدَه نَمِی شَوِید

نفی حال بناء مجهول تثنیه مذكر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذكر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسکز ایکی حاضر ارلر یاعورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یاعورتلر شمدیکی حالده کَرْدَه نَمِی شَوَم

نفی حال بناء مجهول نفس متكلم وحده معناسی اولنمش اولمم شمدیکی حالده کَرْدَه نَمِی شَوِیم

نفی حال بناء مجهول نفس متكلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمیز شمدیکی حالده

﴿ نفی استقبال من المعلوم ﴾

نَكُنَد

نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذكر غائب وتثنیه مؤنث غائبه معناسی ایلمز بر غائب ار یاغائبه عورت كله جك زمانده

نَكُنَند

نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذكر غائب وتثنیه مؤنث غائبه

وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاجمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

نکنی

نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب ومفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزسك بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کله جك زمانده

نکنید

نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب وتثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب وجمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلمزلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

نکنم

نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی ایلم کله جك زمانده

نکنیم

نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی ایلمز کله جك زمانده

﴿ نفی استقبال من المجهول ﴾

کرده نشود

نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولماز بر غائب ار یا بر غائبه عورت کله جك زمانده

کرده نشوید

نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه یا جمع مذکر یا جمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِى

نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب و مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسك بر حاضر اریابر حاضره عورت کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِيدْ

نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب و تثنیه مؤنث مخاطبه وجمع مذکر مخاطب و جمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمازسکز ایکی حاضر ارلر ویاخود ایکی حاضره عورتلر یاجمیع حاضر ارلر یاجمع حاضره عورتلر کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوَمْ

نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی اولنمش اولمم کله جك زمانده

کَرْدَه نَشَوِيمْ

نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولمیز کله جك زمانده

﴿ تأکید نفی استقبال من المعلوم ﴾

هَرْآيِنَه نَكُنَدْ

تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی البته ایلمز بر غائب اریا بر غائبه عورت کله جك زمانده

هَرْآيِنَه نَكُنَنْدْ

تأکید نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه

مؤنث غائبه یاجمع مذکر غائب و یاجمع مؤنث غائبه معناسی البته ایلمزلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاجمع غائب ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

هرآینه نکنی

تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یامفرد مؤنث مخاطبه معناسی البته ایلمزسن بر حاضر اریا بر حاضره عورت کله جك زمانده

هرآینه نکنید

تأکید نفی استقبال بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یاتثنیه مؤنث مخاطبه یاجمع مذکر مخاطب یاجمع مؤنث مخاطبه معناسی البته ایلمزسکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یاجمع حاضر ارلر یا عورتلر کله جك زمانده

هرآینه نکنم

تأکید نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی البته ایلمم کله جك زماند

هرآینه نکنیم

تأکید نفی استقبال بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی البته ایلمزکله جك زمانده

﴿ تأکید نفی استقبال من المجهول ﴾

هرآینه کرده نشود

تأکید نفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر غائب یامفرد مؤنث

غائب معنـاسی البته اولنمش اولمـازبر غائب ار یابرغائبه عورت کله جك زمانده

هرآینه کرده نشوند

تأکید نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یاتثنیه مؤنث غائبه یاجمع مذکر غائب یاجمع مؤنث غائبه معنـاسی البته اولنمش اولمازلر ایکی غائب ارلر یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

هرآینه کرده نشوی

تأکیدنفی استقبال بناء مجهول مفرد مذکر مخـاطب یامفرد مؤنث مخاطبه معناسی البته اولنمش اولمـازسك برحاضر ار یاعورت کله جك زمانده

هرآینه کرده نشوید

تأکید نفی استقبال بناء مجهول تثنیه مذکر مخـاطب یاتثنیه مؤنث مخـاطبه یاجمع مذکر مخـاطب یاجمع مؤنث مخـاطبه معناسی البته اولنمش اولمازسکز ایکی حاضرارلر یاعورتلر یاجمیع حاضرارلریاعورتلرکله جك زمانده

هرآینه کرده شوم

تأکید نفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم وحده معنـاسی البته اولنمش اولمم کله جك زمانده

هرآینه کرده نشویم

تأکیدنفی استقبال بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معنـاسی

البته اولنمش اولمز کله جك زمانده

امر الغائب من المعلوم

کُنَد

امر غائب بناء معلوم مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی ایلسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت كله جك زمانده

کُنَند

امر غائب بناء معلوم تثنيه مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی ایلسون ایکی غائب ارلو یاعورتلر یاخود جميع غائب ارلو یاعورتلر كله جك زماند

امر الغائب من المجهول

کَرده شود

امر غائب بناء مجهول مفرد مذكر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولسون بر غائب ار یا بر غائبه عورت كله جك زمانده

کَرده شوند

امر غائب بناء مجهول تثنيه مذكر غائب وتثنيه مؤنث غائبه وجمع مذكر غائب وجمع مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولسونلر ایکی غائب ارلو یاعورتلر یاخود جميع غائب ارلر یاعورتلر كله جك زمانده

﴿ نهی الغائب من المعلوم ﴾

مَکُنَد

نهی غائب بنـاء معلوم مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اتلسون برغائب ار یابرغائبه عورت کله جك زمانده

مَکُنَنْد

نهی غائب بنـاء معلوم تثنیه مذکر غائب وتثنیـه مؤنث غائبـه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبه معنـاسی اتلسونلر ایکی غائب ارلو یاعورتـلر یاخود جمیع غائب ارلو یاعورتلر کله جك زمانده

﴿ نهی الغائب من المجهول ﴾

کَرده مَشَوَد

نهی غائب بناء مجهول مفرد مذکر غائب ومفرد مؤنث غائبه معناسی اولنمش اولمسون برغائب ار یاخود برغائبه عورت کله جك زمانده

کَرده مَشَوَند

نهی غائب بناء مجهول تثنیه مذکر غائب وتثنیه مؤنث غائبه وجمع مذکر غائب وجمع مؤنث غائبـه معنـاسی اولنمش اولمسـونلر ایکی غائب ارلو یاعورتلر یاخود جمیع غائب ارلر یاعورتلر کله جك زمانده

﴿ امر الحاضر من المعلوم ﴾

كُنْ

امر حاضر بناء معلوم مفرد مذكر مخاطب يا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایله سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت كله جك زمانده

كُنيد

امر حاضر بناء معلوم تثنيه مذكر مخاطب يا تثنيه مؤنث مخاطبه يا جمع مذكر مخاطب يا جمع مؤنث مخاطبه معناسى ايله ديكز سزلر ايكى حاضر ارلر يا عورتلر ياخود جميع حاضر ارلر يا عورتلر كله جك زمانده

﴿ امر الحاضر من المجهول ﴾

كَرْدَه شَوْ

امر حاضر بناء مجهول مفرد مذكر مخاطب يا مفرد مؤنث مخاطبه معناسى اولنمش اول بر حاضر ار يا بر حاضره عورت كله جك زمانده

كَرْدَه شَويد

امر حاضر بناء مجهول تثنيه مذكر مخاطب يا تثنيه مؤنث مخاطبه يا جمع مذكر مخاطب يا جمع مؤنث مخاطبه معناسى اولنمش اوليكز سزلر ايكى حاضر ارلر يا عورتلر ياخود جميع حاضر ارلر يا عورتلر كله جك زمانده

﴿ نهى الحاضر من المعلوم ﴾

مَکُن

نهی حاضر بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی ایلمه سن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کلهجك زمانده

مَکُنید

نهی حاضر بناء معلوم تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی ایلمیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر ویاخود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کلهجك زمانده

﴿ نهی الحاضر من المجهول ﴾

کَرْدَه مَشَو

نهی حاضر بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمهسن بر حاضر ار یا بر حاضره عورت کلهجك زمانده

کَرْدَه مَشَوید

نهی حاضر بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی اولنمش اولمیکز سزلر ایکی حاضر ارلر یا عورتلر یا جمیع حاضر ارلر یا عورتلر کلهجك زمانده

﴿ فعل التعجب من المعلوم ﴾

زَهی کَرْد

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی عجب ایلدی بر غائب ار یا بر غائبه عورت یچمش زمانده

زهی کردند

فعل تعجب بناء معلوم تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث غائبه جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی عجب ایلدیلر ایکی غائب ارلو یا عورتلر یاخود جمیع غائب ارلو یا عورتلر کچمش زمانده

زهی کردی

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا مفرد مؤنث مخاطبه معناسی عجب ایلدك بر حاضر ار یا عورت کچمش زمانده

زهی کردید

فعل تعجب بناء معلوم مفرد مذکر مخاطب یا تثنیه مؤنث مخاطبه یا جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی عجب ایلدیکز سزلر ایکی حاضر ارلو یاخود عورتلر یا جمیع حاضر ارلو یا عورتلر کچمش زمانده

زهی کردم

فعل تعجب بناء معلوم نفس متکلم وحده معناسی عجب ایلدم کچمش زمانده

زهی کردیم

ل تعجب بناء معلوم نفس متکلم مع الغیر معناسی عجب ایلدك کچمش زمانده

فعل التعجب من المجهول

زهی کرده شد

ل تعجب بناء مجهول مفرد مذکر غائب و مفرد مؤنث غائبه معناسی

عجب اولنمش اولدی بر غائب ار یا بر غائبه عورت بچمش

زَهی کَرْدَه شُدند

فعل تعجب بناء مجهول تثنیه مذکر غائب یا تثنیه مؤنث یا جمع مذکر غائب یا جمع مؤنث غائبه معناسی عجب اولدیلر ایکی غائب ارلر یا عورتلر یاخود جمیع غائبه عورتلر بچمش زمانده

زَهی کَرْدَه شُدی

فعل تعجب بناء مجهول مفرد مذکر مخاطب یا مفرده مؤنث معناسی عجب اولمش اولدک بر حاضر ار یا عورت بچمش

زَهی کَرْدَه شُدید

فعل تعجب بناء مجهول تثنیه مذکر مخاطب یا تثنیه مخاطبه جمع مذکر مخاطب یا جمع مؤنث مخاطبه معناسی عجب اولنمش اولدیکز سزلر ایکی حاضره ارلر یا عورتلر یاخود جمیع حاضر ارلر یا عورتلر بچمش زمانده

زَهی کَرْدَه شُدم

فعل تعجب بناء مجهول نفس متکلم وحده معناسی عجب اولنمش اولدم بچمش زمانده

زَهی کَرْدَ شُدیم

فعل تعجب بناء مجهول نفس متکلم مع الغیر معناسی اولنمش اولدق بچمش زمانده

(تمت)